

روش‌های یادگیری

نظریه‌ها و سبک‌های یادگیری در کلاس درس

نوشته:

آلن پریچارد (Alan Pritchard)

۲۰۱۰

مترجمان:

دکتر اسماعیل سعدی‌پور

(عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبایی)

طالب زندی

(کارشناسی ارشد تکنولوژی آموزشی)

انتشارات آوای نور

تهران - ۱۳۹۵

پریچارد، آلن ام.، ۱۹۵۵ - م. (Pritchard, Alan M)
روش‌های یادگیری: نظریه‌ها و سبک‌های یادگیری در کلاس درس / نوشته
آلن ریچارد؛ مترجمان اسماعیل سعدی پور، طالب زندی.
تهران: آوای نور، ۱۳۹۰.
۲۰۰ ص. مصور، جدول، نمودار. ISBN: ۹۷۸-۶۰۰-۵۴۱۳-۳۸-۰
فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا
عنوان اصلی:
**Ways of learning : learning theories and learning styles
in the classroom, 2nd ed, ۲۰۰۹.**
نظریه‌ها و سبک‌های یادگیری در کلاس درس.
آموختن - روان‌شناسی سبک‌های شناختی
بیابانگرد، اسماعیل، ۱۳۴۶ - مترجم - زندی، طالب، ۱۳۶۲ - مترجم
۱۳۹۰ ۴۴۹ پ/۱۰۶۰ LB شماره کتابخانه ملی:
۳۷۰/۱۵۲۳
۲۲۹۸۰۸۱

این اثر مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان است، هرکس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه ناشر نشر یا پخش نماید مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

روش‌های یادگیری نظریه‌ها و سبک‌های یادگیری در کلاس درس
نوشته: آلن پریچارد
مترجمان: دکتر اسماعیل سعدی پور - طالب زندی
ناشر: انتشارات آوای نور
چاپ سوم ۱۳۹۵
تیراژ: ۳۰۰ جلد
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۴۱۳-۳۸-۰
تهران - خیابان انقلاب - خیابان ۱۲ فروردین - خیابان شهید وحید نظری - پلاک ۹۹
تلفن: ۶ - ۶۶۹۶۷۳۵۵ / نمابر: ۶۶۴۸۰۸۸۲ / همراه: ۰۹۱۲۱۰۸۳۷۳۱

قیمت ۱۴۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۹	مقدمه‌ای بر ویرایش دوم
۱۳	فصل اول: یادگیری
۱۴	یادگیری امروزه چگونه تعریف شده است؟
۱۷	یک چشم‌انداز تاریخی کوتاه
۱۸	پیشرفت‌های دیگر
۲۱	فصل دوم: رفتارگرایی و آغاز نظریه
۲۲	رفتارگرایی: تعریف
۲۳	(۱) شرطی‌سازی کلاسیک
۲۴	(۲) شرطی‌سازی عامل
۲۶	رفتارگرایی در موقعیت‌های یادگیری عمومی
۲۷	رفتارگرایی در یادگیری آموزشگاهی
۲۸	ملاحظات برای استفاده از پاداش
۲۸	مشکلات استفاده از پاداش‌های بیرونی
۳۳	رفتارگرایی در عمل
۳۵	آشنایی با چهره‌های شاخص رفتارگرایی
۳۷	خلاصه فصل
۳۹	فصل سوم: یادگیری شناختی و ساختن گرایی
۳۹	نظریه‌های ساختن‌گرا
۳۹	علم شناخت
۴۰	روان‌شناسی شناختی

مقدمه / ۵

۴۰	ساختن گرایي (سازنده گرایي)
۴۰	پیاژه
۴۵	نظريه طرحواره
۴۹	خلاصه‌ای از نظريه طرحواره
۵۰	ساختن گرایي اجتماعي
۵۳	یادگیری موقعیتی و فعالیت‌های اصیل
۵۴	فراشناخت
۵۸	فعالیت ذهني
۵۸	پذیرندگی (درگیرشدن)
۶۰	ترغیب پذیرندگی
۶۲	خلاصه فصل

فصل چهارم: هوش‌های چندگانه

۶۵	هوش‌های چندگانه در کلاس درس
۶۷	خلاصه فصل

فصل پنجم: سبک‌های یادگیری

۷۷	سبک یادگیری فعال
۸۰	سبک یادگیری تأملی
۸۰	سبک یادگیری نظریه پرداز
۸۱	سبک یادگیری عملگرا
۸۲	یادگیرندگان دیداری
۸۲	یادگیرندگان شنیداری
۸۲	یادگیرندگان جنبشی
۹۱	سبک‌های یادگیری و هوش‌های چندگانه
۹۷	شناسایی سبک‌های یادگیری
۹۹	خلاصه فصل

فصل ششم: مشکلات یادگیری

۱۰۱	مشکلات عمومي یادگیری - تعاریف سطح بالا
۱۰۲	

۱۰۳	مشکلات درون‌داد
۱۰۴	مشکلات پردازش
۱۰۴	مشکلات یادسپاری
۱۰۴	مشکلات برون‌داد
۱۰۷	خوانش پریشی
۱۱۱	شناسایی کودکان خوانش پریش
۱۱۵	اوتیسم
۱۱۶	سندروم اسپرگر
۱۱۹	نحوه برخورد با کودکان مبتلا به اوتیسم در کلاس درس
۱۲۱	اختلال کمبود توجه و بیش‌فعالی
۱۲۵	سایر اختلالات و سندروم‌های اثرگذار بر یادگیری
۱۲۵	سندروم داون
۱۲۶	فلج مغزی
۱۲۷	اختلال عملکرد معنایی
۱۲۹	اختلال وسواس
۱۳۱	اختلال وابستگی
۱۳۳	اختلال نقص کروموزم
۱۳۵	سندروم ویلیامز
۱۳۶	سندروم توره
۱۳۹	خلاصه فصل
۱۴۷	فصل هفتم: یادگیری مغز - محور
۱۴۸	شکل‌پذیری مغز
۱۴۹	دو نیمکره مغز
۱۵۷	۱- مغز یک سیستم انطباقی پیچیده است
۱۵۷	۲- مغز یک سیستم اجتماعی است
۱۵۸	۳- جستجو برای معنی، فعالیت فطری است
۱۵۸	۴- جستجو برای معنی از طریق الگو سازی اتفاق می‌افتد
۱۵۹	۵- هیجان‌ها و عواطف برای الگو سازی از اهمیت زیادی برخوردارند

مقدمه / ۷

- ۱۶۰- ۶- هر مغزی بطور همزمان جزءها و کل ها را دریافت و خلق می‌کند
- ۱۶۰- ۷- یادگیری هم شامل توجه عمقی است و هم توجه سطحی
- ۱۶۱- ۸- یادگیری شامل فرایندهای خود آگاه و ناخود آگاه است
- ۱۶۱- ۹- یادگیری فرایندی تحولی است
- ۱۶۲- ۱۰- چالش، یادگیری پیچیده را افزایش می‌دهد اما تهدید آن را بازداری می‌کند
- ۱۶۳- ۱۱- حداقل دو روش برای سازماندهی حافظه وجود دارد
- ۱۶۴- ۱۲- هر مغزی سازماندهی مربوط به خود را دارد
- ۱۶۵- هشپاری آرامبخش
- ۱۶۶- غوطه وری
- ۱۶۷- پردازش فعال
- ۱۷۲- مدت زمان متمرکز
- ۱۷۳- مخالفان نظریه یادگیری مغز محور
- ۱۷۵- خلاصه فصل

فصل هشتم: ارتباط بین نظریه و عمل: تا چه اندازه می‌توانیم از

پژوهش یاد بگیریم؟

- ۱۷۸- یادگیری فرایند تعامل بین آنچه که می‌دانیم و آنچه که می‌خواهیم بدانیم است
- ۱۸۱- یادگیری یک فرایند اجتماعی است
- ۱۸۳- یادگیری موقعیتی است
- ۱۸۴- یادگیری یک فرایند فراشناختی است
- ۱۸۶- یادگیری گاهی اوقات فاقد ادراک بوده و به صورت طوطی وار اتفاق می‌افتد
- ۱۸۷- یادگیری وابسته به سبک یادگیری و ترجیحی افراد است
- ۱۹۰- یادگیری وابسته به شرایط خاصی است که متمرکز به مغز می‌باشد

۱۹۳

منابع

- ۲۰۰- پیوست: مقایسه اجمالی نظریه پیاژه و ویگوتسکی

مقدمه

یادگیری گاهی اوقات به صورت کاملاً طبیعی و حتی در بسیاری موارد بدون اینکه متوجه شویم اتفاق می‌افتد. ممکن است برای ما اتفاق افتاده باشد کودکی را دیده باشیم که بعضی کارها را به روشی انجام می‌دهد که قبلاً قادر به انجام آنها نبوده است. برای ما جای تعجب است که این کودکان در طول دوره کوتاهی پیشرفت زیادی می‌کنند. این نوع یادگیری، نوعی یادگیری برنامه‌ریزی نشده است که در آن والدین زمان زیادی را جهت کمک به کودکان برای رشد مهارت‌ها و ادراکات خاص آنها صرف می‌کنند. این یادگیری متفاوت از یادگیری برنامه‌ریزی شده‌ای است که در بیشتر محیط‌های رسمی نظام آموزشی ما از قبیل گروه‌های بازی، مهدکودک‌ها و مدارس اتفاق می‌افتد.

کودکان همچنان که رشد می‌کنند، گاهی اوقات نیز از الگوهای خاصی پیروی می‌کنند و در زمینه‌های خاصی افرادی ماهر و صاحب‌نظر می‌شوند. بنابراین باید به منظور ارتقاء این فرایند، نظامی را پایه‌ریزی کنیم که با استفاده از آن کودکان را آموزش داده و به آنها یاد بدهیم بر اساس این ملاحظه مهم شروع به کسب دانش و مهارت کنند که وقتی بزرگ‌تر شدند و در جامعه نقشی را بر عهده گرفتند، هم بتوانند به شکل مؤثری این نقش را ایفا کنند و هم باعث شادی و تأمین نیازهای آنان در زندگی شود.

در کتاب حاضر قصد پرداختن به ماهیت دانش و مهارت‌های اکتسابی را نداریم، بلکه نقطه اتکا و موضوع اصلی این کتاب روش‌هایی است که معلمان برای پیشرفت یادگیری اثربخش به کار می‌گیرند. هر چند بسیاری از رفتارهایی که کودکان یاد می‌گیرند برنامه‌ریزی شده نیستند، اما یادگیری در مدارس به صورت اتفاقی رخ نمی‌دهد و برای اینکه کودکانمان افرادی مسئولیت‌پذیر شوند لازم است معلمان برای یادگیری آنها طرح و برنامه‌ریزی دقیقی داشته باشند.

رشد فرایند یادگیری بیشتر از هر چیز دیگری متکی به تحقیق و پژوهش می‌باشد. این پژوهش‌ها هم در آزمایشگاه‌های مدارس و هم در کلاس‌های درس که در آنها معلمان با دامنه وسیعی از موضوع‌های متعدد همراه با جمعیت کثیری از یادگیرندگان درگیر هستند صورت می‌پذیرد. به عنوان مثال این پژوهش‌ها ممکن است در آزمایشگاه‌ها بر ساختار ذهن یادگیرنده، و در کلاس درس بر تکنیک‌های پرسیدن سوال و یا تاثیر فوری محیط بر توانایی کودکان متمرکز باشد. بنابراین وقتی نتایج به دست آمده که بخشی از آن تجربی و بخش دیگر آن حاصل فرضیاتی است که در پژوهش‌ها مورد آزمون قرار گرفته‌اند، جمع‌آوری و مورد بررسی قرار گرفت، ما قادر خواهیم بود تا راهکارهای مناسبی را برای آموزش اثربخش پیشنهاد کنیم. این مجموعه از راهکارها و پیشنهادات بسیار گسترده، متغیر و به طور مداوم قابل اصلاح هستند. لازم به ذکر است که برای سوالاتی از قبیل اینکه کودکان چگونه یاد می‌گیرند؟ و یا معلمان چگونه تدریس می‌کنند؟ پاسخ‌های مناسب و همگونی وجود ندارد، بلکه این پاسخ‌ها می‌توانند متنوع، و از موقعیتی به موقعیت دیگری متفاوت باشند.

هدف کتاب حاضر در درجه اول مروری بر روش‌هایی است که یادگیری با توجه به آنها اتفاق می‌افتد و به دنبال آن ارائه دیدگاه‌ها و نظریه‌های پژوهشگران و افراد مجربی است که قادرند فرایندهای پیچیده یادگیری از قبیل اکتساب دانش، گسترش درک و فهم و نحوه کسب مهارت‌ها را مورد بررسی و مطالعه قرار دهند.

در اینجا ما تلاش‌های اولیه برای درک مفهوم یادگیری را که در اوایل قرن بیستم با رویکرد رفتارگرایی آغاز شد مورد بررسی قرار می‌دهیم. عقاید وابسته به رویکرد

رفتارگرایی در طول سال‌ها در فراهم کردن پیشنهادهای موثر برای آموزش و یادگیری مورد استفاده گرفت. اما این عقاید به تدریج و در بسیاری از حوزه‌ها جای خود را به نظریه‌هایی دادند که بر موضوعاتی از قبیل فعالیت‌های ذهنی، اهمیت دانش قبلی، بافت اجتماعی و تعامل اجتماعی به واسطه زبان تاکید داشتند. همچنین ترجیحات افراد در انجام کارها به روش‌های مختلف و سبک‌های یادگیری نیز از جمله حیطه‌هایی هستند که توصیف‌کننده تفاوت‌های قابل توجه یادگیرندگان در میزان و نحوه پیشرفت در یادگیری و روش‌های انجام کارها هستند. علاوه بر این نتایج پژوهش‌هایی که اخیراً در مورد ساختار و عملکرد ذهن صورت گرفته و همچنین تقابل ساختار فیزیولوژیکی و روان‌شناختی ذهن را که می‌تواند منجر به تغییراتی در انتخاب روش‌ها و راهبردهای تدریس شوند را نیز مورد بحث و بررسی قرار خواهیم داد.

در هر مرحله نیز نگاهی خواهیم داشت به کاربردهای عملی نتایج پژوهش‌هایی که توسط افراد صاحب‌نظر در حوزه تعلیم و تربیت و سایر رشته‌های مرتبط صورت گرفته است. در این رابطه آنچه حائز اهمیت است این است که معلمان بتوانند جهت بهبود و ارتقای تجارب یادگیری و پیامدهای ناشی از آن، برنامه‌ریزی و روش تدریس خود را بر پایه نتایج این پژوهش‌ها استوار کرده و یادگیری را هر چه بیشتر تسهیل نمایند. آموزش زمانی که مبتنی بر فرایندی باشد که به یادگیری اثربخش منجر شود بهترین کارایی را خواهد داشت. یادگیری اثر بخش به آن نوع یادگیری گفته می‌شود که پایدار بوده و قابلیت کاربرد در موقعیت‌های جدید و متنوع را داشته باشد. هدف کتاب حاضر فراهم آوردن بهترین شناخت از یادگیری می‌باشد و امید است هر چه بهتر قادر به تدارک بهترین فرصت‌های یادگیری برای دانش‌آموزان باشد.

